

סוללים דרך

בונים חירות תודעתית

חוברת מאמרים

תוכן עניינים

<u>4</u>	<u>את אחיי אנוכי מבקש!</u>	<u>1</u>
<u>7</u>	<u>'נייר הלקמוס הלאומי'</u>	<u>2</u>
<u>10</u>	<u>למה אדם מתנתק מקבוצת ההשתייכות שלו?</u>	<u>3</u>
<u>13</u>	<u>"מראה מראה שעל הקיר"</u>	<u>4</u>

מי אנחנו?

'סוללים דרך' הינו מיזם העוסק בתודעה והסברה שהחל לפני מספר שנים לאור הצורך להבין את המתרחש במרחב הציבורי באופן ענייני, ללא משוא פנים ומתוך שיח בוגר ומקצועי.

לאט לאט הצטרפו למיזם אנשים רבים, עד שכיום הקהילה הגיעה לכ-17 אלף חברים (!) שמקבלים מאמר בכל יום.

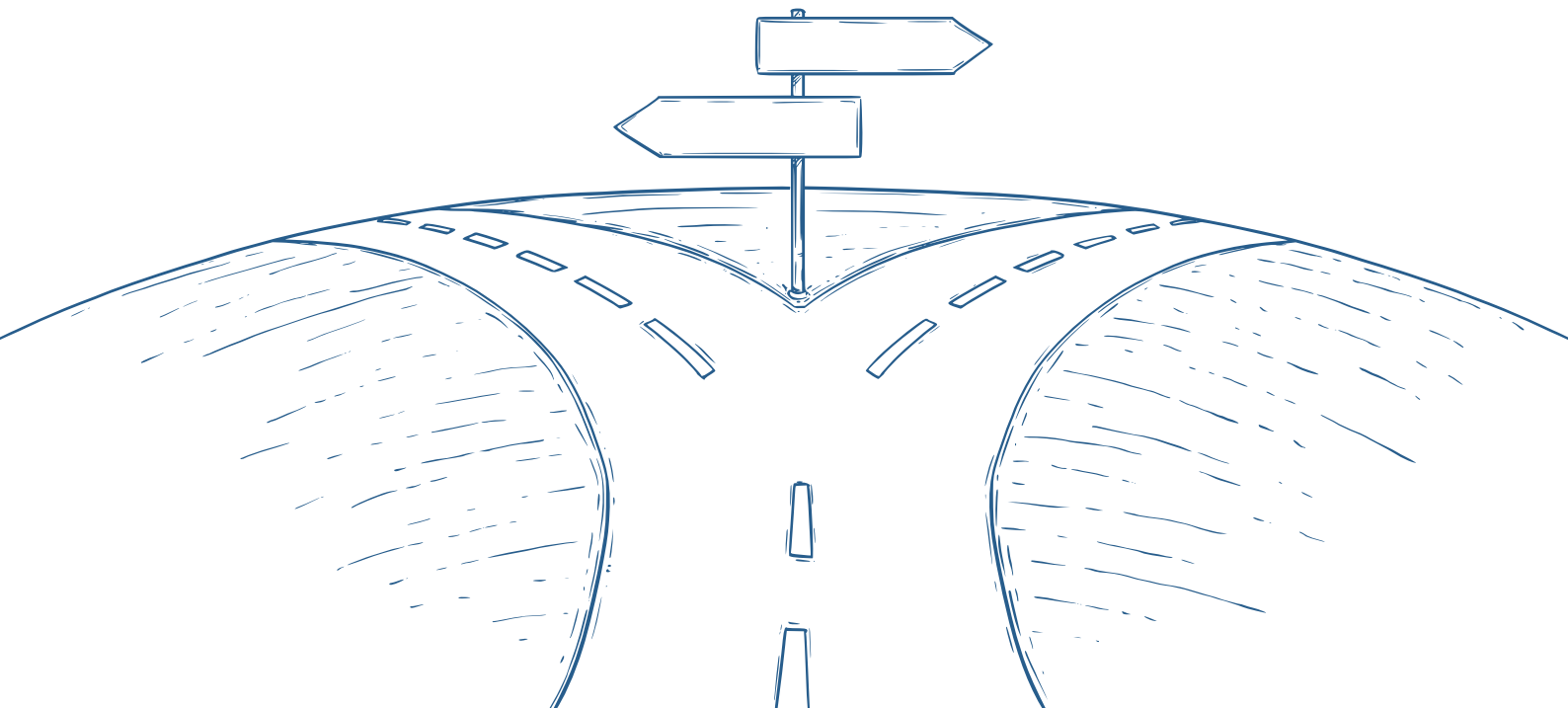
ב'סוללים דרך' אנו נוהגים לומר ש'אין לך דבר פרקטי יותר מתיאוריה טובה'.

כלומר, המיזם מאפשר לתחושות האינטואיטיביות הפשוטות של רבים, לעבור מתחושות בטן להמשגה ברורה ולתודעה סדורה. רק אדם בזה הופך להיות 'אקטיביסט' מדויק הפועל בהתאם לרוח לאומית, ציונית ויהודית.

אנו משתדלים לסקל את אבני הנגף מנהר החיים הישראליים על מנת לסייע בענווה לספינה הלאומית לנוע בבטחה ובגאון.

תגובות: ooffice@solelim-derech.co.il

להפצת החוברת: דניאל 052-757-5290

את אחיי אנוכי מבקש!

יהושע שני

לאחרונה הופצה התייחסות מטעם משפחות שכולות ל'מתווה ביסמוט', העוסק בגיוס חרדים לצה"ל. משפחות שכולות, יקרות, כואבות ומיוסרות הביעו את דעתן על המתווה, וברצוני לטעון נחרצות אחרת:

אחיי היקרים למשפחת השכול, אנא מכם, משכו ידכם מעיסוק ציבורי בנושא הזה.

אני טוען זאת דווקא משום שאני רואה בשירות בצה"ל חובה וזכות קדושות, ולא נטל מעיק חס ושלום. עמדתי הפרטית והציבורית ברורה: אני רואה בשירות הצבאי מצווה גדולה ואף זכות עצומה - על כך התחנך בני הי"ד. כאביו של אורי מרדכי הי"ד, שהתגייס, לחם ופיקד מתוך אמונה עמוקה ועמדה תורנית מבוססת, **דווקא מעומק תפיסה זו, כותב אני את הדברים.**

יש לי דעה כאדם פרטי בסוגיה הזו, ואף הבעתי אותה בפומבי לא פעם, אך **צדקת עמדתי הפרטית אינה גדולה יותר בשל היותי אב שכול.**

צוואתם הכללית של בנינו שיצאו להילחם במדי צה"ל היא אחת: הכרעת האויב עד לניצחון. לשם כך הלכו בנינו לקרבות, וזוהי צוואתם הכללית היחידה. **טרם יצאו לשדה הקרב לא נשאלו בנינו על דעתם בקשר לסוגיות חברתיות וערכיות סבוכות. הם התייצבו לשם מיגור האויב והכרעתו בלבד.**

הלגיטימציה שלנו כמשפחות לפעול ציבורית לאורם של הבנים הקדושים היא רק לצורך מילוי צוואתם כלובשי מדים - ניצחון!

העיסוק בסוגיה לאומית וחברתית כה מורכבת, מבחינות רבות, אינו מְקַנָה עדיפות מיוחדת וקדימות למשפחות שכולות. עם כל הכאב, שזר לא יבינו, אין לנו עדיפות על שום אזרח במדינה, ואמירתנו אינה שווה יותר. גם אם בטוחים אנו למעלה מכל ספק בעמדתנו. אין בידינו הכלים ואף לא השיקולים והמחירים של כל חלופה בנושאים החברתיים, וגם לא בנושא זה.

- אפשר להביא טיעונים רבים מדוע המתווה הזה דווקא ראוי, אף שהוא רחוק משלמות, כמו הרבה דברים בחיינו;

טרם יצאו לשדה הקרב לא נשאלו בנינו על דעתם בקשר לסוגיות חברתיות וערכיות סבוכות. הם התייצבו לשם מיגור האויב והכרעתו בלבד.

”
**עיסוקכם בסוגיה
חברתית מורכבת,
במקום שיביא לאחדות
- מביא לקרע ולפירוד.
במקום שיביא
לאחריות, לקור רוח
ולשליטה עצמית, הוא
מקדם שנהא וזעם**

- אפשר לטעון שהדרישה התקיפה לסנקציות ולמתן היתר לצבא לקבוע באופן גורף את מכסות הגיוס היא צעד שלא יביא כלל למילוי שורות הצבא, אלא רק למילוי בתי הכלא הצבאיים;
- אפשר גם לטעון שמתחת החבל עקב טיעונים 'צודקים מדי' תגרום לבסוף להפלת ממשלה לאומית הכוללת את אחינו החרדים - ולהקמת ממשלת 'ברית משרתים' צינית בתמיכת האחים המוסלמים. ועוד ועוד.

זהו ויכוח לגיטימי ואף ראוי בחברה בריאה, אך כאשר הטיעונים חוסים תחת קורת הגג של משפחות שכולות, אין לכך רלוונטיות כלל.

אפשר להיות משפחה שכולה ולטעון טענה אחת, וגם טענה הפוכה לגמרי.

עיסוקכם בסוגיה חברתית מורכבת, במקום שיביא לאחדות - מביא לקרע ולפירוד. במקום שיביא לאחריות, לקור רוח ולשליטה עצמית, הוא מקדם שנהא וזעם על מחצית הכוס הריקה, במקום מיקוד במחצית הכוס המלאה; התמקדות בפיצת הדרך המוצעת, שגם אם זניחה היא לשיטתכם, עדיין היא פריצת דרך. זוהי הרי עמדה לגיטימית בדיוק כמו עמדתכם.

זכותכם המלאה להביע דעתכם. אך כשהיא מתימרת לפתור סוגיה כה נפיצה ובעלת משקל עצום של מטען רוחני, תרבותי וחברתי כבד, זהו מעשה שלא יביא לפתרון כלל אלא ליתר פירוד - בשם הצדק הטהרני והזעם הקדוש.

לסיום, ברשותכם אמירה אישית מלב כואב ומלא געגועים. כל אחד מאיתנו זוכר בוודאי את בנו או בתו בימי התבגרותם, כאשר נדרשנו כהורים 'לבלוע צפרדעים' עקב צעדים ופעולות שנקטו ילדינו ושאונו ראינו אותם בעיניים כלות ובלב כואב.

אולם הבנו שמדובר בגיל מורכב ומסובך שמצריך סבלנות, נשיכת שפתיים וזהירות רבה לא להיות יותר מדי 'צודקים' עם אהובינו.
בטוחני שכל אחד מאיתנו היה מוכן לקבל את יקירו במצב הלא מושלם הזה, ובלבד שיזכה לחבקו בשנית.

וכך גם במציאותנו הלאומית.
זהירות ואחריות רבה נדרשות, שמא עקב צדקת טיעונינו ייקרע החבל המחבר בינינו לבין אחינו מכל בית ישראל.

"איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק".

”
**בטוחני
שכל אחד
מאיתנו
היה מוכן
לקבל את
יקירו במצב
הלא
מושלם
הזה, ובלבד
שיזכה
לחבקו
בשנית**

'נייר הקמוס הלאומי'

אודי בן חמו

'נייר לקמוס' הוא ביטוי מושאל, במקורו ממבחן כימי, המשמש לתיאור מבחן פשוט המאפשר לקבוע היכן אדם או נושא מסוים ממוקמים.

כלומר, כמו שנייר לקמוס משנה צבע ומגלה אם חומר הוא חומצי או בסיסי, כך 'נייר לקמוס לאומי' חושף את הערכים, ההטיות, העיוותים או הנאמנויות האמיתיות של אדם באשר הוא.

משפט נתניהו הוא 'נייר הקמוס הלאומי'.

אתה יכול להתנגד למדיניותו של האיש לחלוטין אך אם אתה תומך בהמשך משפטו למרות העוולות הרבות הנחשפות בו, אתה אנטי דמוקרטי, חסר יושרה בסיסית, ציניקן וייתכן אף שאתה 'מוחזק בגרון' כמו שאומרים, וכפי שאמר מנדלבליט, בכבודו ובעצמו; הוא ולא מלאך, הוא ולא שרף.

אנחנו משתדלים לעסוק באופן בו נכון להסתכל על המציאות ולבחון אותה ופחות במה נכון או לא נכון לעשות. **כלומר, כיצד לחשוב ולא מה לחשוב.**

הבוקר פורסם שראש הממשלה הגיש בקשת חנינה לנשיא המדינה ומאותו רגע זוהי הידיעה השולטת בסדר היום הציבורי.
חפשו קצת בגוגל: 'קביעת סדר יום', באנגלית agenda - setting theory.

מספר הערות כלליות לפני שמגבשים עמדה ביחס לסוגיה הזו:

א. בין אם אתם תומכים ובין אם אינכם תומכים בחנינה שכזו, ראוי שנשאל קודם מה אנו יודעים בכלל על המשפט הזה, המכונה 'משפט נתניהו', ובכלל היה צריך להיקרא משפט הפרקליטות?

על מה האישומים בדיוק?

אתם בקיאים בהם? **האם אתם מכירים את השם צחי חבקין?** אם לא, מדוע לא?

על מה הוא העיד בדיוק? מדוע עדותו היתה דרמטית?

ובכלל, מהיכן מקורות המידע מהם אתם ניזונים ביחס לאירוע החברתי, ציבורי, פוליטי ומשפטי הכי משמעותי שאירע פה, אולי מאז קום המדינה?

זו אמירה מוגזמת בעיניכם? אם כן, מדוע?

תוכלו לציין אירוע כה דרמטי דומה בעיתוי לאומי שכזה - מלחמה - בעל השלכות לאומיות שבו נפלו כל כך הרבה כשלים?

ב. כיצד אירע שנושא כה טעון המחייב קשב רב וריכוז של כל אדם, ודאי ראש ממשלה, מצליח להתקיים תוך כדי מלחמה ארוכה?

מה זה אומר עלינו כחברה דמוקרטית?

למישהו זה נשמע הגיוני?

**כיצד אירע
שנושא כה
טעון
המחייב
קשב רב
וריקוז של
כל אדם,
ודאי ראש
ממשלה,
מצליח
להתקיים
תוך כדי
מלחמה
ארוכה?
מה זה
אומר עלינו
כחברה
דמוקרטית?**

”
**האם ייתכן שהפלת
 ממשלת נתניהו
 והורדתו מהבמה
 חשובים להם יותר
 מניצחון במלחמה,
 החזרת חטופים או
 מיקוד בזירה
 הבינלאומית הקשוחה?**

מדוע נבחרו ציבור מהשמאל תומכים בכך?
**האם ייתכן שהפלת ממשלת נתניהו והורדתו מהבמה חשובים להם יותר מניצחון במלחמה,
 החזרת חטופים או מיקוד בזירה הבינלאומית הקשוחה?**

ג. שאלו את עצמכם, אם הנושא הזה הוא בעיניכם חמור, **מדוע אינו בראש סדר היום הציבורי
 מהרגע שהחליט מי שהחליט שעל בית המשפט לעסוק בו?**
 מי דאג להתרחשות המכוונת הזו?
 היתכן שאנו מופעלים ומגיבים לאירועים אותם בחרו עבורנו גורמים מסוימים? מיהם? האם
 בחרנו בהם לייצג אותנו? או שמא הכל תלוי באג'נדה ובכסף. והרבה כסף.

ד. 'טווח קשב ציבורי'

טווח הקשב הציבורי הוא משך הזמן והמרחב המנטלי שהציבור מסוגל להקדיש לסוגיה
 מסוימת - נושא חדשותי, פוליטי או חברתי - לפני שהוא מתעייף, מוסח או עובר לדבר הבא.

מי קובע אותו בפועל?

האירועים האובייקטיביים או שמא גורמים תקשורתיים כמו עורכים ופרשנים המחליטים מה
 חשוב ומה דחוף?

**'טווח הקשב הציבורי' הינו משאב יקר מפז - ומי ששולט בו, שולט גם בשיח, בעדיפויות
 הלאומיות ובזהות הקולקטיבית.**

ה. כמו בכל סוגיה משמעותית בעידן בו אנו חיים, **הכל תלוי בשאלה - מיהו הריבון?**
 האם הריבון הוא העם על ידי נציגיו, או שמא מיעוט שחצני בלתי נבחר הפועל בתיאום עם
 מערכות תקשורתיות עתירות ממון.

ו. 'נייר לקמוס לאומי' כמו משפט נתניהו, בוחן את כל השחקנים החברתיים והפוליטיים במדינה. כולם נבחנים ביחס אליו.

אי אפשר לחמוק ממנו. קחו ארגון, נבחר ציבור, מפלגה פוליטית, עמותה כלשהי וכד', ובחנו את גישתה כלפי המשפט הזה - **התוצאות יהיו מאירות עיניים.**

בהנחה שבדקתם בעצמכם ואתם מסכימים שזהו אירוע חסר תקדים ברמה הלאומית, כעת בחנו למשל את מפלגת 'המחנה הממלכתי', בחנו את יועז הנדל, בחנו אנשי תקשורת, ראשי אקדמיה, בחנו את ארגון 'צהר' שראש תחום האתיקה בארגון הפגין נגד נתניהו לפני 7 שנים על כך שהוא "מסכן את ביטחונה הפנימי של מדינת ישראל", ומאז ממלא פיו מיס בסוגיה הזו. בדקו כמובן גם את דעתם של 'הרבעון הרביעי' שרוממות אחדות האומה בגרונם.

נסו, לא תתאכזבו.

ובדקו גם את בנט.

בעצם אותו אין צורך לבדוק, הוא כבר עשה זאת בעבר כשירות לציבור.

”
**'נייר
לקמוס
לאומי' כמו
משפט
נתניהו,
בוחן את כל
השחקנים
החברתיים
והפוליטיים
במדינה.
כולם
נבחנים
ביחס אליו**

למה אדם מתנתק מקבוצת ההשתייכות שלו?

איתי אסמן

אחרי שהבנו שקבוצת ההשתייכות של האדם היא החממה הרעיונית שבה הוא חי, ושהיא המעצבת את נורמות ההתנהגות וקטגוריות החשיבה שלו, נשאלת השאלה: "למה שאדם יעזוב את קבוצת ההשתייכות שלו"? המשפחה, החברים הקרובים והמכרים בקהילה הם 'גירסא דינקותא'; מה גורם לאדם להתנשא מעליהם ולעבור לקבוצה אחרת שתעצב נורמות שונות עבורו?

א. מעבר מקבוצת השתייכות אחת לאחרת כולל שינוי בזהות החברתית, התרבותית והערכית. מדובר בתהליך הפסיכולוגי/סוציולוגי העמוק ביותר. תהליך זה הוא הדרגתי ולא פתאומי. יש לו מספר גורמים:

הגורם הפשוט הוא שינוי הסביבה הגאוגרפית או החברתית. אדם עוזב את הבית והשכונה, מתגייס לצבא, משתלב בסביבת לימודים או עבודה. האינטרקציה עם קבוצת אנשים אחרת עשויה לגרום לאדם לשנות את דעותיו ולהשפיע על עולם ערכיו.

אנשי תרבות ומעצבי תודעה, המבינים את כוחם של מוסדות בעיצוב עולם הערכים, הפכו את הצבא ל'כור היתוך של החברה הישראלית' ואת האקדמיה הפכו לכנסיה דתית של דעות פרוגרסיביות, תוך אמירה לפיה כל אדם החפץ במקצוע זקוק לעבור ב'כנסיה'. ודאי שיש מקצועות שחייבים אליהם תואר כמו רפואה, טיפול בטראומה ועוד, אך לא כולם. עם השנים, התואר הראשון הפך לכרטיס כניסה לחיים הטובים והיוקרתיים, חרף העובדה שהאקדמיה לא מקנה לאדם כשרונות טובים יותר. **מדובר בתו תקן ערכי,** סטטוס חברתי, ובעיקר כר פורה לעיצוב קבוצת השתייכות.

ב. חוסר סיפוק במסגרת הקבוצה הקודמת

קורה שאדם לא מרגיש חלק מהקבוצת ההשתייכות הקודמת שלו. אך לעיתים מדובר בתהליך הפנמה הדרגתי, במסגרתו נוצרת אצל אדם תחושה שקבוצת ההשתייכות הקודמת שלו היא נחותה. לדוגמא, במשך שנים התקשורת והאקדמיה גרמו לציבור הדתי לאומי לחוש שהוא לאומני ופשיסט. שהגרעינים התורניים מנסים להשתלט על עיירות הפיתוח מתוך התנשאות, שהלוחמים הדתיים הם "אוכלי מוות" ומעוניינים בהדתה.

זוהי כמובן רשימה חלקית. וכך הציונות הדתית, החפצה מאוד לחוש חלק מ'כלל ישראלי', מתחילה בהדרגה לעזוב את קבוצת ההשתייכות בתוכה גדלו אנשיה, ולעבור לקבוצה אחרת, ציונות דתית 'ליברלית ומכילה'. כך קמים ארגונים של 'יהדות קשובה' ו'נאמני תורה ועבודה', 'קולך', ועוד. ארגונים דתיים עם תו תקן של השמאל: קבוצת השתייכות חדשה, עם מוסדות וארגונים, שמרגישה שהיא חלק מכלל ישראל (השמאל - כלל ישראלי).

אנשי

תרבות

ומעצבי

תודעה,

המבינים

את כוחם

של מוסדות

בעיצוב

עולם

הערכים,

הפכו את

הצבא

ל'כור

היתוך של

החברה

הישראלית'

ואת

האקדמיה

הפכו

לכנסיה

דתית של

דעות

פרוגרסיביות

ת

”
**כדי להעביר אדם
מקבוצת השתייכות אחת
לאחרת, על קבוצת
הביניים להסביר למה
הקבוצה הקודמת היא
קיצונית וחשוכה, ומדוע
הקבוצה החדשה,
לעומתה, היא נאורה
ומתקדמת**

ג. שינוי קבוצת ההשתייכות לא מתבצע בבת אחת, אלא בצורה אבולוציונית. כידוע בפרשת בראשית, הנחש לא היה יכול לפתות את אדם בצורה ישירה; הוא היה זקוק לגורם מתווך - האשה. השמאל לא יכול להעביר את הדתיים לקבוצת ההשתייכות שלו לנוכח זרותו, ולכן הוא זקוק לגורם מתווך, למשל בנט או מתן כהנא. אנשים עם כיפה סרוגה, שהיו שייכים סוציולוגית לציונות הדתית, אך קבוצת ההתייחסות שלהם היא האליטה של חיל האוויר או תקשורת השמאל.

אגב, גם בתיאוריית האבולוציה של דארווין ישנם "מאובני מעבר", שהם בעצם שלבי הביניים האבולוציוניים המקשרים בין קבוצות שונות של צורות-התפתחות. גם אבולוציה של קבוצות השתייכות נעשית כאמור בהדרגה, דרך קבוצות מעבר-ביניים.

ד. הנאורים מול החשוכים

כדי להעביר אדם מקבוצת השתייכות אחת לאחרת, על קבוצת הביניים להסביר למה הקבוצה הקודמת היא קיצונית וחשוכה, ומדוע הקבוצה החדשה, לעומתה, היא נאורה ומתקדמת. למשל, להסביר מדוע נשים דתיות השומרות על צניעות והפרדה הן קיצוניות ופרימיטיביות, ואילו נשים דתיות המתגייסות ליחידה קרבית משתייכות לזרם החדש, האמיץ והעדכני. כך גם דתיים, המתנגדים לשירות משותף או לישיבה עם מפלגות שמאל רדיקלי, הם אנשים קיצוניים שעדיין לא 'עדכנו גרסה', או שלא אכפת להם מכלל ישראל (זכרו - 'כלל ישראל' בשיח הדתי הליברלי זה תמיד השמאל).

הדתיים הרוצים בשותפות עם החרדים - לא אכפת להם מכלל ישראל (מיליון חרדים הם כמו בן לא 'כלל ישראל'). וכך לאט לאט תוך התקפה מתמשכת על קבוצת ההשתייכות, אנשים מאבדים את ההזדהות עם קבוצת ההשתייכות הקודמת, ועוברים לקבוצת ההשתייכות החדשה, שם מובטחים להם יוקרה, ובעיקר תחושת 'נאורות וצדק'; בניגוד לקבוצה הקודמת, בה חוו תחושת נחיתות.

ה. הציונות הדתית היא קבוצה שנמצאת בסיכון לשינוי קבוצת ההשתייכות, בגלל הימצאותה בעמדות מפתח ובשל חוסר הביקורתיות שלה כלפי רעיונות שבאים בשם 'אחדות' ו'כלל ישראל' (השמאל).

”
**סביבנו
מצויים
גיבורים
גדולים בעלי
יכולת
השפעה
שעמדו תחת
מכבש
הלחצים
החברתי
ויכלו לו.
ראוי
להעלותם
על נס,
להוקיר
אותם
וללמוד
מהם.
הגיבורים
האלו יהיו
קבוצת
ההשתייכות
שלנו**

עם זאת קדמו לה כמה קבוצות השתייכות עליהן ניסו להפעיל טיפולי המרה - עדות המזרח והעלייה מתימן. כידוע, עם קום המדינה הדירה מפלגת מפא"י את העדות היקרות האלו, המחוברות למסורת ישראל, מעמדות השפעה ומפתח. לשם כך הם הועברו למקומות מגורים שם עברו אינדוקטרינציה (חינוך מחדש לדעות הפוליטיות 'הנכונות'), קבלו פנקס אדום המקנה להן 'השתייכות'; אנשי העדה נדרשו ונאלצו לשנות שמות משפחה (שינוי השתייכות), פיאותיהם נגזזו והם אולצו לעבור סדרות חינוך במקומות שונים אצל מחלקת התרבות של מפא"י. **כור ההיתוך הפך להיות מחיקת מסורת ישראל ויצירת 'הישראלי החדש'.**

ו. חז"ל מסבירים איך מיליוני יהודים השתעבדו למצרים ולא מרדו. "וירעו אותנו המצרים" - עשו אותנו רעים. **ברגע שאתה מרגיש שאתה 'רע', אתה לא יכול למרוד באדונך ובמשעבד שלך, גם אם אתה הרוב, משום שאתה נעדר תחושת צדק. יתירה מזאת: אתה מרגיש שאתה זקוק לאדון ה'טוב', כמו הנוצרי המיוסר המרגיש כל הזמן טמא ולכן הוא צריך להתחבר ליש"ו המושיע. מגזר שכל הזמן מרגיש שהוא מותקף - אולי מבחינה סוציולוגית והשתייכות הוא שייך לציונות הדתית, אבל פסיכולוגית, קבוצת ההשתייכות שלו הם הגורמים המתקיפים אותו והוא מרגיש צורך עמוק לרצות אותם, שיתנו לו אישור ותו תקן מוסרי. לפעמים הוא יצטרף להתקפות נגד דתיים, כמו הילד החלש בכיתה המצטרף לביריון כדי להרגיש חלק ממועדון המקובלים.**

ז. הדרך המרכזית לצאת לחירות מהשיעבוד היא להבין את שיטת השליטה של המשעבד והמניפולציות הפסיכולוגיות שהוא מפעיל. **סביבנו מצויים גיבורים גדולים בעלי יכולת השפעה שעמדו תחת מכבש הלחצים החברתי ויכלו לו. ראוי להעלותם על נס, להוקיר אותם וללמוד מהם. הגיבורים האלו יהיו קבוצת ההשתייכות שלנו.**

"מראה מראה שעל הקיר"

צביקה מור

כשאתם רואים את מרדכי דוד חוסס יציאה מחניון "למען החטופים", אתם עשויים להתמלא **בצחוק ובמבוכה גם יחד**. התחושה הראשונית הזו כתגובה למעשי מרדכי דוד יכולה ללמדנו רבות על הרבה מתפיסות חיינו שהופנמו עמוק בתוכנו. יש משהו מבדח בבחור הצבעוני הזה, המעמיד לכולנו מראה לפני הפרצוף.

יש שהרגישו לא נוח עם הפרקטיקות של מרדכי. "זה לא משלנו"; "אלו מעשים בוטים ומפלגים"; "אנחנו לא נהיה כמוהם" (כמו אנשי מחאות קפלן) - יגידו. ויש שהרגישו לא נוח בכיסאם מסיבה הפוכה בדיוק; כמו קול של גמד קטן בראש שעשה להם קצת 'מצפון': "איך לא חשבנו על זה קודם?"; "למה אנחנו לא מסוגלים לעשות את זה?".

א. השאלה הראשונה שעלינו לשאול היא, האם הפרקטיקות של מרדכי דוד כשרות או פסולות מעיקרן? האם הן מוסריות? לאחר שענינו על שאלה זו, נוכל לעבור לשאלות הבאות.

ב. האם מרדכי דוד **הצליח לשכנע** במעשיו את אנשי השמאל להפסיק להעניש את אזרחי ישראל ב'ימי זעם' ובחסימות? - לא בטוח. האם הגרעין הקשה של המרד האזרחי בכסות השמירה על הדמוקרטיה או 'ועדת חקירה ממלכתית' **יחשוב פעמיים** לפני שהוא חוסס את איילון? - אולי.

האם יש ערך לפעולותיו של מרדכי דוד גם אם נכשל במבחן התוצאה?

ג. בפרשת השבוע האחרונה למדנו עיקרון מוסרי חשוב ביותר. כשיעקב אבינו מבין שיש לו עסק עם לבן, שהוא בעצם שחור משחור בכל מהותו, נאמר: "ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא", ועל כך דרשו חז"ל: "**אם לרמאות הוא בא - גם אני 'אחיו' ברמאות; ואם אדם כשר הוא - גם אני 'בן רבקה', אחותו הכשרה**". כיצד ייתכן שיעקב אבינו מעלה על דעתו להתנהג ברמאות? **אלא שאין לך מידה ומעשה שאין להם מקום. הכל תלוי בהקשר**.

השקר יכול להיות המעשה הכשר ביותר כשהוא בהקשר הנכון של הזמן והמקום. האם היינו אוסרים על פולנים חסידי אומות העולם לשקר לקלגסי האס.אס. הבאים לחפש יהודים בביתם, משום שאסור לשקר וכי רמאות היא מידה מגונה? - ודאי שלא. **מי שיתנהג בטהרנות כזו הוא מושחת מוסרית**.

דוגמה נוספת: אם אתה נמנע מלפעול בכוח מול אדם המכה סתם כך אדם אחר מכות נמרצות, כי "זה לא יפה להכות ואני לא רוצה להיות כמוהו" - אתה אדם מושחת לחלוטין.

האם מרדכי דוד הצליח לשכנע במעשיו את אנשי השמאל להפסיק להעניש את אזרחי ישראל ב'ימי זעם' ובחסימות? - לא בטוח. האם יש ערך לפעולותיו של מרדכי דוד גם אם נכשל במבחן התוצאה?

”
**מרדכי דוד הוא
האזרח היחיד שקם,
אמר "אינני מוכן
להשלים עם
ההתנהגות הזו"
ועשה מעשה**

כמובן, אינך צריך לירות לו כדור בבטן, אך מוטל עליך לעצור את האלימות גם באמצעות אלימות מצידך, שאיננה אלא לתועלת ולהצלה. גם כריתת רגל יכולה להיות המעשה הנכון ביותר כשהיא נעשית בידי צוות רפואי המציל את חייו של לוחם פצוע.

ד. איננו יודעים אם הפרקטיקות של מרדכי דוד השיגו את התוצאה, כי אחינו מהשמאל טרם הכריזו על יום שיבוש/מחאה/זעם מאז שמרדכי עלה למגרש. אך נראה שמהו חדש התחיל. **מרדכי דוד הוא האזרח היחיד שקם, אמר "אינני מוכן להשלים עם ההתנהגות הזו" ועשה מעשה.**

למרדכי הצעיר, בחזותו האותנטית וחסרת התואר האקדמי, ישנה הבריאות הנפשית החסרה כל כך לרבים מבוגרים ממנו ויפי תואר' אקדמי.

מרדכי הבין בפשטות, ללא סדנאות תוכן עמוקות, שיש כאלה שאין טעם לדבר איתם, ולפעמים אף אסור לדבר איתם, כדי לא לתת להם ולפשעיהם חשיבות ומקום. בעולם הריאלי יש כאלה שאינם מבינים כשמדברים איתם, אך הם מבינים היטב כש'מסבירים להם' בפרקטיקות תואמות.

ה. האחריות על הסדר הציבורי היא של שלטון החוק - המשטרה ובית המשפט; וכיוון שחוסמי קפלן יודעים שלא יאונה להם כל רע, וגם אם יפתח תיק הוא ייסגר במהרה, **לא נותרה שום ברירה אלא לנהוג כלפיהם על פי הכללים שלהם עצמם.**

אם אתם מגנים את מרדכי דוד, טעונים באמירות כמו "צריך לעבוד בדרכי נועם" ו"אם נחרבנו בגלל שנאת חינוס, נשוב וניבנה על ידי אהבת חינוס", ייתכן שאתם מבטאים אכפתיות-יתר כלפי הקבוצה הקטנה והאלימה, אך בכך מתעלמים מכאבם של מאות אלפים אחרים, הסובלים מהאלימות הצינית והממושכת של הקבוצה הקטנה והאלימה הזו.

”
**הוא אוהב
את עם
ישראל,
ולכן
התנדב
עבור
כולנו
לעשות
את
העבודה
השחורה**

ההתנהגות האלימה, המזלזלת, המבטלת והממרידה - במיוחד כשהיא נעשית בעת מלחמה - אינה פוגעת רק במאות אלפי אזרחים, אלא פוגעת במדינה כולה ומחזקת את האויב, המחכך ידיו בהנאה נוכח המאבק הפנימי.

ויותר מכך: אם אתם מגנים כעת את מרדכי דוד ולא גיניתם מנגד את הפורעים האלימים, ייתכן שאתם נגועים ברגשי נחיתות, ואפילו בגזענות פה ושם. ודי לחכימא ברמיזא.

ו. ואולי אכפת לכם מכולם, ולכן אתם חושבים שאין להתעמת עם הקבוצה הקטנה כדי למנוע מצב של התפשטות העימות.

כאן מגיע מרדכי דוד ומלמד אותנו את הסוד של "תקיפות רגועה":

מרדכי הוא בחור חסון, אך אין הוא משתמש בזרועותיו כדי להשיג את מטרתו. הוא גם בכלל לא שונא את אחיו - הוא הבטיח להפסיק עם החסימות ברגע שאחינו מהשמאל יפסיקו.

הוא אוהב את עם ישראל, ולכן התנדב עבור כולנו לעשות את העבודה השחורה - לעמוד על טובתם של הרוב המוחלט ושל המדינה בתקיפות רגועה, עד שאחינו מהשמאל יפסיקו לפעול נגדנו ויתחילו לדבר איתנו. רק אם ירצו כמובן, בלי לחץ...